

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Onderwerp:	Financiering voor behoud en kwaliteitsverbetering van rijksmonument Museum De Wieger.
Registratienummer:	3330540
Op voorstel B&W d.d.:	16 september 2025
Datum vergadering:	16 december 2025
Portefeuillehouder:	Riny van Rinsum
Rol gemeenteraad:	Kaderstellend

Voorstel in het kort

1. Een begrotingssubsidie ter hoogte van € 2,5 miljoen beschikbaar te stellen en ten laste brengen van de algemene reserve.
2. Een aanvullende incidentele subsidie ter hoogte van € 30.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de eerste drie jaren na heropening van Museum de Wieger en dit ten laste te brengen van het structurele begrotingssaldo.

Samenvatting

Museum De Wieger is vanaf 1976 gehuisvest in een rijksmonument gelegen aan de Oude Liesselseweg 29 in Deurne dat dateert uit 1922. De gemeenteraad heeft in 2021 het college opdracht gegeven onderzoek te doen naar de noodzaak voor renovatie, verduurzaming en modernisering van het pand. Uit het haalbaarheidsonderzoek 2023 blijkt dat onderhoud van het rijksmonument vraagt om specifieke expertise en deskundigheid welke niet binnen het bestuur van Museum De Wieger voorhanden is.

De raad wordt voorgesteld om financieel bij te dragen om de fase van onderhoud, renovatie, verduurzaming en modernisering van het pand mogelijk te maken. Na uitvoering van de werkzaamheden wordt het juridisch eigendom van het rijksmonument overgedragen aan Stichting Monumentenbezit. Zij zijn gespecialiseerd in onderhoud en beheer van monumentale gebouwen. Zij nemen evenwel eerst een gebouw over nadat de genoemde werkzaamheden zijn uitgevoerd. In verband met financiering, eigendomsoverdracht, voortgezet gebruik door het museum en de randvoorwaarden voor onderlinge samenwerking, hebben bestuur De Wieger, Stichting Monumentenbezit en gemeente Deurne een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst dient enerzijds als onderlegger voor het voorstel tot beschikbaarstelling van het raadskrediet en anderzijds als begeleidend document voor fondsenwerving.

De raad wordt voorgesteld om een maximaal bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar te stellen. Het bedrag wordt pas beschikbaar gesteld nadat het bestuur van De Wieger € 1,3 miljoen aan fonds- en subsidiemiddelen bijeen heeft gebracht. De totale kosten voor de gebouwelijke aanpassingen bedragen € 3,8 miljoen.

Bijlagen

1. Samenwerkingsovereenkomst De Wieger, betreffende Eigendomsoverdracht, (co-) financiering en instandhouding Museum De Wieger.
2. Presentatie van Museum de Wieger tijdens de raadsinformatiebijeenkomst d.d. 7 mei 2025.

AAN DE RAAD,

1. Inleiding

Museum De Wieger is vanaf 1976 gehuisvest in een rijksmonument gelegen aan de Oude Liesselseweg 29 in Deurne dat dateert uit 1922. De gemeenteraad heeft in 2021 het college opdracht gegeven onderzoek te doen naar de noodzaak voor renovatie, verduurzaming en modernisering van het pand. Uit het haalbaarheidsonderzoek 2023 blijkt dat onderhoud van het rijksmonument vraagt om specifieke expertise en deskundigheid welke niet binnen het bestuur van Museum De Wieger voorhanden is.

De raad wordt voorgesteld om financieel bij te dragen om de fase van onderhoud, renovatie, verduurzaming en modernisering van het pand mogelijk te maken. Na uitvoering van de werkzaamheden wordt het juridisch eigendom van het rijksmonument overgedragen aan Stichting Monumentenbezit. Zij zijn gespecialiseerd in onderhoud en beheer van monumentale gebouwen. Zij nemen evenwel eerst een gebouw over nadat de genoemde werkzaamheden zijn uitgevoerd. In verband met financiering, eigendomsoverdracht, voortgezet gebruik door het museum en de randvoorwaarden voor onderlinge samenwerking, hebben bestuur De Wieger, Stichting Monumentenbezit en gemeente Deurne een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst dient enerzijds als onderlegger voor het voorstel tot beschikbaarstelling van het raadskrediet en anderzijds als begeleidend document voor fondsenwerving.

De raad wordt voorgesteld om een maximaal bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar te stellen. Het bedrag wordt pas beschikbaar gesteld nadat het bestuur van De Wieger € 1,3 miljoen aan fonds- en subsidiemiddelen bijeen heeft gebracht. De totale kosten voor de gebouwelijke aanpassingen bedragen € 3,8 miljoen.

2. Voorstel

1. Een begrotingssubsidie ter hoogte van € 2,5 miljoen beschikbaar te stellen en ten laste brengen van de algemene reserve.
2. Een aanvullende incidentele subsidie ter hoogte van € 30.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de eerste drie jaren na heropening van Museum de Wieger en dit ten laste te brengen van het structurele begrotingssaldo.

3. Beoogd effect

Financiering van de gebouwelijke aanpassingen, en het rijksmonument in juridisch eigendom over te laten dragen heeft als doel om het rijksmonument en daarmee Museum De Wieger te behouden voor de gemeente Deurne vanuit cultuurhistorisch perspectief, waarmee ook een toeristisch-economisch effect wordt bereikt en waarmee het gebouw – ook in de toekomst – openbaar toegankelijk blijft voor Deurne en haar inwoners. Behoud van De Wieger is daarmee niet alleen een investering in het verleden, maar ook in de toekomst.

4. Argumenten

4.1 Het monument blijft behouden als rijksmonument en als museum

Als stichting zonder winstoogmerk heeft museum De Wieger niet de financiële middelen, expertise en capaciteit om historisch vastgoed te renoveren, beheren, verduurzamen en te onderhouden. De maatschappelijke functie van het gebouw blijft met deze investering behouden en het rijksmonument blijft daarmee openbaar toegankelijk voor Deurne en haar inwoners.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om een begrotingssubsidie beschikbaar te stellen van € 2,5 miljoen met daarbij de opdracht aan De Wieger dat zij minimaal € 1,3 miljoen ophalen vanuit fondswerving, subsidies e.d. De gemeentelijke investering is bedoeld voor gebouwelijke aanpassingen en verduurzaming van het rijksmonument zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. Stichting Monumentenbezit zal daarna beheer en onderhoud overnemen via juridische eigendomsoverdracht. Dit betekent dat er 'over en weer' duidelijke afspraken, voorwaarden en bedingen zijn besproken en vastgelegd. Deze overeenkomst dient enerzijds als onderlegger voor het voorstel tot beschikbaarstelling van het raadskrediet en anderzijds als begeleidend document voor fondsenwerving. Deze overeenkomst treft u als bijlage aan bij dit voorstel.

4.2 Waarborgen van financiële stabiliteit van het museum

Met de extra financiële middelen ter hoogte van € 30.000 per jaar voor de periode van drie jaar na heropening worden de nadelige gevolgen van de daling van de bezoekersaantallen - in verband met de periode van gebouwelijke aanpassing - gedeeltelijk gecompenseerd. Herstel en stijging van de bezoekersaantallen binnen drie jaar na heropening is noodzakelijk voor een toekomstbestendige exploitatie van het museum. Doorgaans kost het enkele jaren om naar een nieuw bezoekersniveau door te groeien, omdat het enige tijd kost om het concept goed neer te zetten en potentiële bezoekers hier kennis mee te laten maken.

5. Kanttekeningen

5.1 Gemeentelijk krediet een noodzakelijke voorwaarde voor cofinanciering

Fondsen stellen als voorwaarde dat de gemeente ook een bijdrage levert aan de plannen. Vooraf toezegging van de gemeente voor het beschikbaar stellen van een begrotingssubsidie helpt De Wieger om de cofinanciering te realiseren, maar biedt geen garantie. Voor de investering in Museum De Wieger is een totaalbedrag van € 3,8 miljoen nodig. Wanneer de gemeenteraad instemt met dit voorstel, dan wordt er door de gemeente Deurne een begrotingssubsidie van € 2,5 miljoen ter beschikking gesteld. Hieraan wordt de voorwaarde verbonden dat De Wieger zelf een cofinanciering van ten minste € 1,3 miljoen kan organiseren. Op het moment dat het De Wieger niet lukt om deze € 1,3 miljoen bij elkaar te krijgen, wordt het krediet van € 2,5 miljoen niet ter beschikking gesteld en wordt de Wieger in de gelegenheid gesteld om een aangepast plan aan het college ter goedkeuring voor te leggen om te bezien of de gelden voldoende zijn voor een houdbaar plan met vergelijkbaar ambitieniveau. Wanneer De Wieger meer dan € 1,3 miljoen cofinanciering weet te organiseren, dan kan ze deze middelen inzetten ter uitvoering van het plan (denk ook aan evt. hogere kosten door inflatie) of een upgrade.

6. Financiën

Voor het behoud en kwaliteitsverbetering van rijksmonument Museum De Wieger wordt een eenmalige begrotingssubsidie van € 2,5 miljoen gevraagd. Voor de dekking van de subsidie wordt de raad voorgesteld om dit ten laste te brengen van de Algemene Reserve.

Structurele subsidie

Museum de Wieger ontvangt reeds een structurele begrotingssubsidie van € 201.130 (peil 2025 geïndexeerd) per jaar. Deze subsidie loopt door tijdens de periode van de verbouwing. De activiteiten lopen tijdens de verbouwing gewoon door. Educatie zal in afstemming met de scholen op een andere manier, op andere locaties plaatsvinden. Het museum zal (een) alternatieve locatie(s) zoeken, in afstemming met de gemeente, om tentoonstellingen te kunnen houden. Ook lopen de structurele kosten van het museum gewoon door terwijl er geen inkomsten zijn vanuit museumbezoekers.

Incidentele subsidie

De raad wordt gevraagd een incidentele begrotingssubsidie beschikbaar te stellen van € 30.000 per jaar voor de eerste drie jaar na heropening en dit ten laste te brengen aan het structurele begrotingssaldo. Met deze extra financiële middelen worden de nadelige gevolgen van de daling van de bezoekersaantallen - in verband met de periode van gebouwelijke aanpassing - gedeeltelijk gecompenseerd. Herstel en stijging van de bezoekersaantallen binnen drie jaar na heropening is noodzakelijk voor een toekomstbestendige exploitatie van het museum. Doorgaans kost het enkele jaren om naar een nieuw bezoekersniveau door te groeien, omdat het enige tijd kost om het concept goed neer te zetten en potentiële bezoekers hier kennis mee te laten maken

7. Juridische aspecten

7.1 Samenwerkingsovereenkomst

De samenwerkingsovereenkomst is in samenwerking met alle partijen tot stand gekomen en door de juridisch adviseur opgesteld.

7.2 Eigendomsoverdracht

Na gebouwelijke aanpassing wordt het juridisch eigendom overgedragen aan Stichting Monumentenbezit onder dezelfde symbolische voorwaarden waarvoor de gemeente nu het gebouw in eigendom kan krijgen.

Het college stelt zich op het standpunt om het gebouw 'straks' niet terug in eigendom te nemen, maar een begrotingssubsidie beschikbaar te stellen voor renovatie en verduurzaming van het monument. In de overeenkomst is wel een clause opgenomen dat de gemeente na eigendomsoverdracht door museum de Wieger aan Monumentenbezit het recht van eerste aankoop krijgt om het pand voor een symbolisch bedrag te mogen kopen (te vermeerderen met investeringen gedaan door Monumentenbezit/hun boekwaarde) zodra Monumentenbezit het verkoopt of bezwaard. Dit om te waarborgen dat de investering in het gebouw gewaarborgd blijft voor de gemeenschap en gemeente Deurne en niet gebruikt wordt voor speculatie of ten goede komt aan derden. Dit is puur een vangnet om de investering te waarborgen. Monumenten bezit heeft het beleid om geen aangekochte panden te verkopen.

8. Relatie Ontwikkelagenda

1. Met genoemde investering wordt enerzijds bijgedragen aan behoud van cultuur-historische voorziening van het rijksmonument en van het museum.
2. Daarnaast is verduurzaming een van de onderdelen van de gebouwelijke aanpassing van het museum waarmee tevens een bijdrage wordt geleverd aan de klimaatdoestellingen van de gemeente Deurne.

9. Communicatie

Op 7 mei jl. bent u door museum De Wieger op de hoogte gebracht over deze plannen in een informatiebijeenkomst. In bijlage 3 vindt u de presentatie van deze bijeenkomst. Na uw raadsbesluit zullen de Wieger en Stichting Monumentenbezit daarvan op de hoogte worden gesteld.

Burgemeester en wethouders van Deurne,
De secretaris, De burgemeester,

R.R.M. Halffman G.T. Buter